

Czwartek, 23 lipca 2020 r.

P9_TA(2020)0206

Konkluzje z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. (2020/2732(RSP))

(2021/C 371/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225, 295, 310, 311, 312, 323 i 324 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz art. 2, 3 i 15 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
 - uwzględniając swoje sprawozdanie okresowe z 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 15 maja 2020 r. w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych, zasobów własnych i planu naprawy gospodarczej ⁽³⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte 21 lipca 2020 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wybuch epidemii COVID-19 pochłonął tysiące istnień ludzkich w Europie i na świecie i doprowadził do bezprecedensowego kryzysu niosącego katastrofalne skutki dla ludzi, rodzin, pracowników i przedsiębiorstw, w związku z czym wymaga bezprecedensowej odpowiedzi;
- B. mając na uwadze, że odbudowa w Europie powinna opierać się na Europejskim Zielonym Ładzie, Europejskiej agencji cyfrowej, nowej strategii przemysłowej i przedsiębiorczości, tak aby nasze gospodarki wyszły z tego kryzysu silniejsze, bardziej odporne, zrównoważone i konkurencyjne;
- C. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie zobowiązały się do wdrożenia agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r., Europejskiego filaru praw socjalnych i porozumienia paryskiego;
- D. mając na uwadze, że jednolitemu rynkowi grożą nieodwracalne zakłócenia;
- E. mając na uwadze, że Rada Europejska przyjęła swoje stanowisko wyjątkowo późno, po trzech nierozstrzygniętych szczytach, opóźniając w ten sposób negocjacje w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF);
- F. mając na uwadze, że długoterminowych priorytetów UE ustanowionych w WRF nie można poświęcić w imię odbudowy;
- G. mając na uwadze, że Parlament powinien być w pełni zaangażowany we wdrażanie instrumentu na rzecz odbudowy, zarówno w odniesieniu do operacji zaciągania, jak i udzielania pożyczek;
- H. mając na uwadze, że Parlament jest gwarantem przejrzystej i demokratycznej odbudowy i musi być zaangażowany zarówno w kontrolę ex post, jak i ex ante planu odbudowy;
1. opłakuje ofiary koronawirusa i oddaje hołd wszystkim pracownikom walczącym z pandemią; uważa, że w tak bezprecedensowych i wyjątkowych okolicznościach ludność w UE jest zobowiązana jako wspólnota do solidarności;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0449.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0032.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0124.

Czwartek, 23 lipca 2020 r.

2. wyraża zadowolenie, że szefowie państw i rządów UE przyjęli Fundusz Odbudowy w celu pobudzenia gospodarki, co Parlament Europejski zaproponował w maju; stwierdza, że utworzenie instrumentu na rzecz odbudowy stanowi historyczny krok dla UE; ubolewa jednak nad zmniejszeniem w ostatecznym porozumieniu składnika dotacyjnego; przypomina, że podstawa prawna wybrana do utworzenia instrumentu na rzecz odbudowy nie przewiduje oficjalnej roli dla wyłonionych w wyborach członków Parlamentu Europejskiego;
3. nie akceptuje jednak porozumienia politycznego w sprawie WRF na lata 2021–2027 w jego obecnym kształcie; wyraża gotowość do natychmiastowego zaangażowania się w konstruktywne negocjacje z Radą w celu udoskonalenia wniosku; przypomina o mandacie Parlamentu z listopada 2018 r.; podkreśla, że zgodnie z art. 312 TFUE Parlament Europejski musi wyrazić zgodę na porozumienie dotyczące rozporządzenia w sprawie WRF;
4. ubolewa, że zbyt często dbanie wyłącznie o krajowe interesy i stanowiska zagraża realizacji wspólnych rozwiązań będących w interesie ogólnym; ostrzega, że cięcia w WRF są sprzeczne z celami UE; uważa na przykład, że proponowane cięcia w programach na rzecz zdrowia i badań naukowych są niebezpieczne w kontekście ogólnoświatowej pandemii; uważa, że proponowane cięcia dotyczące edukacji, transformacji cyfrowej i innowacji zagrażają przyszłości następnego pokolenia Europejczyków; uważa, że proponowane cięcia w programach wspierających transformację regionów uzależnionych od węgla są sprzeczne z unijnym programem Europejskiego Zielonego Ładu; uważa, że proponowane cięcia w dziedzinie azylu, migracji i zarządzania granicami zagrażają pozycji UE w coraz bardziej niestabilnym i niepewnym świecie;
5. uważa, że szefowie państw i rządów UE nie zdołali rozwiązać problemu planu spłaty w ramach instrumentu na rzecz odbudowy; przypomina, że istnieją tylko trzy możliwości, aby to uczynić: dalsze cięcia w programach mających wartość dodaną dla UE do 2058 r., zwiększenie wkładu państw członkowskich lub utworzenie nowych zasobów własnych; uważa, że jedynie utworzenie nowych zasobów własnych może pomóc w spłacie zadłużenia UE, a jednocześnie ocalić budżet UE i złagodzić presję fiskalną wywieraną na budżety krajowe i obywateli UE; przypomina, że utworzenie nowych zasobów własnych jest jedyną metodą spłaty, którą Parlament może zaakceptować;
6. ubolewa, że Rada Europejska odrzuciła proponowane „rozwiązanie pomostowe”, które miało stanowić odpowiedź na pilne potrzeby w zakresie finansowania inwestycji w 2020 r. w celu natychmiastowego udzielania unijnym obywatelom i beneficjentom odpowiedzi w sytuacji kryzysowej oraz w celu zapewnienia niezbędnego finansowania w okresie między pierwszymi środkami przyjętymi w odpowiedzi na kryzys a długoterminową odbudową;
7. przypomina, że konkluzje Rady Europejskiej w sprawie WRF nie są niczym więcej niż politycznym porozumieniem pomiędzy szefami państw i rządów; podkreśla, że Parlament nie zatwierdzi automatycznie faktów dokonanych i jest gotowy wstrzymać swoją zgodę w sprawie WRF do czasu osiągnięcia zadowalającego porozumienia w ramach zbliżających się negocjacji między Parlamentem i Radą; przypomina, że Parlament jako współustawodawca będzie musiał zatwierdzić wszystkie 40 programów UE finansowanych w ramach WRF;
8. zobowiązuje odpowiednie zespoły parlamentarne do negocjowania odpowiednich procedur ustawodawczych zgodnie z odnośnym mandatem Parlamentu do prowadzenia rozmów trójstronnych; zobowiązuje swój zespół negocjacyjny ds. WRF i zasobów własnych do prowadzenia negocjacji na podstawie tego mandatu;

Priorytety Parlamentu w perspektywie ogólnego porozumienia

Praworządność

9. głęboko ubolewa, że Rada Europejska znacznie osłabiła dążenie Komisji i Parlamentu do tego, aby w WRF i Instrumentie Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (NGEU) stanąć na straży praworządności, praw podstawowych i demokracji; potwierdza żądanie, aby dokończyć prace współprawodawcy nad zaproponowanym przez Komisję mechanizmem ochrony budżetu UE w przypadku, gdy występuje systemowe zagrożenie dla wartości zapisanych w art. 2 TUE i gdy zagrożone są interesy finansowe Unii; podkreśla, że mechanizm ten, aby był skuteczny, musi być uruchamiany odwróconą kwalifikowaną większością głosów; podkreśla, że mechanizm ten nie może wpływać na spoczywający na instytucjach rządowych lub państwach członkowskich obowiązek dokonywania płatności na rzecz ostatecznych beneficjentów lub odbiorców; podkreśla, że rozporządzenie w sprawie praworządności zostanie przyjęte w procedurze współdecyzji;

Zasoby własne

10. ponownie stwierdza, że Parlament nie wyrazi zgody na WRF bez porozumienia w sprawie reformy systemu zasobów własnych UE, obejmującej wprowadzenie do końca WRF na lata 2021–2027 koszyka nowych zasobów własnych, który powinien mieć na celu pokrycie co najmniej kosztów związanych z NGEU (kwoty głównej i odsetek), aby zapewnić wiarygodność i stabilność planu spłaty NGEU; podkreśla, że celem tego koszyka powinno być również zmniejszenie udziału wkładów opartych na dochodzie narodowym brutto (DNB);

Czwartek, 23 lipca 2020 r.

11. podkreśla zatem, że reforma powinna obejmować koszyk nowych zasobów własnych, które muszą wpływać do budżetu Unii od 1 stycznia 2021 r.; podkreśla, że wkład związany z tworzywami sztucznymi stanowi jedynie pierwszy, częściowy krok w kierunku zaspokojenia tego oczekiwania Parlamentu; zamierza wynegocjować prawnie wiążący harmonogram, który zostanie uzgodniony przez władzę budżetową, w celu wprowadzenia w pierwszej połowie kolejnych WRF dodatkowych nowych zasobów własnych, takich jak unijny system handlu uprawnieniami do emisji (oraz przychody uzyskane w związku z przyszłym rozszerzeniem), mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, podatek cyfrowy, podatek od transakcji finansowych i wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania osób prawnych; apeluje o wykorzystanie śródkresowej rewizji WRF do dodania w razie konieczności w drugiej połowie WRF na lata 2021–2027 dodatkowych zasobów własnych, aby zapewnić osiągnięcie założonego celu do końca obowiązywania WRF na lata 2021–2027;

12. podtrzymuje swoje zdecydowane stanowisko popierające jak najszybsze całkowite zniesienie wszystkich rabatów i mechanizmów korekty; ubolewa, że Rada Europejska nie tylko utrzymała, ale wręcz zwiększyła rabaty na korzyść niektórych państw członkowskich; potwierdza swoje stanowisko dotyczące kosztów poboru należności celnych, które należy ustalić na poziomie 10 %, tj. w wysokości pierwotnej stawki;

Programy przewodnie UE

13. wyraża ubolewanie z powodu cięć dokonanych w zorientowanych na przyszłość programach zarówno w WRF na lata 2021–2027, jak i w NGEU; uważa, że cięcia osłabiają podstawy zrównoważonej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność; potwierdza, że WRF na lata 2021–2027 w wysokości poniżej wniosku Komisji nie są ani wykonalne, ani dopuszczalne; podkreśla, że w najnowszym wniosku Komisji ustalono bardzo niski poziom finansowania niektórych z tych programów przy założeniu, że zostanie on uzupełniony dopłatami z NGEU; ubolewa, że Rada Europejska zrezygnowała z tej logiki i anulowała większość dopłat uzupełniających; potwierdza swoje zdecydowane stanowisko w sprawie obrony odpowiedniego finansowania kolejnych WRF i przewidzianych w nich długoterminowych inwestycji i strategii politycznych, które nie powinny być zagrożone z powodu konieczności natychmiastowego finansowania instrumentu na rzecz odbudowy; zamierza wynegocjować ukierunkowane wzmocnienie programów przewodnich UE w kolejnych WRF;

14. podkreśla, że negocjacje międzyinstytucjonalne powinny obejmować dane liczbowe w WRF dotyczące poszczególnych działań i programów; podkreśla, że obecnie programom przewodnim grozi natychmiastowe obniżenie środków na 2021 r. w stosunku do roku 2020; wskazuje ponadto, że począwszy od 2024 r. budżet UE jako całość będzie niższy od poziomu budżetu na 2020 r., co zagraża realizacji zobowiązań i priorytetów UE, w szczególności Zielonego Ładu i agendy cyfrowej; podkreśla, że przy ukierunkowanym zwiększaniu środków – w uzupełnieniu kwot zaproponowanych przez Radę Europejską – trzeba wybierać programy związane z klimatem, transformacją cyfrową, zdrowiem, młodzieżą, kulturą, infrastrukturą, badaniami naukowymi, zarządzaniem granicami i solidarnością (takie jak program „Horyzont Europa”, InvestEU, Erasmus+, gwarancja dla dzieci, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, program „Cyfrowa Europa”, instrument „Łącząc Europę”, LIFE+, Program UE dla zdrowia, Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami, program „Kreatywna Europa”, program „Prawa i Wartości”, Europejski Fundusz Obronny, program sąsiedztwa, Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) i pomoc humanitarna), a także odpowiednie agencje UE i Prokuraturę Europejską;

Kwestie horyzontalne

15. podkreśla, że aby zachować zgodność z priorytetami politycznymi i programami wydatków, niezwykle istotne jest uwzględnienie zarówno w rozporządzeniu w sprawie WRF, jak i w rozporządzeniu w sprawie NGEU, ale również we wszystkich innych odnośnych aktach prawnych zasad horyzontalnych, celów zrównoważonego rozwoju ONZ, dążenia do osiągnięcia konkurencyjnych i ukierunkowanych na przyszłość celów długoterminowych UE, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu transformacji, prawnie wiążącego celu w zakresie wydatków związanych z klimatem na poziomie 30 % oraz wydatków związanych z różnorodnością biologiczną na poziomie 10 %; podkreśla w związku z tym, że należy szybko przyjąć przejrzystą, kompleksową i sensowną metodę śledzenia wydatków związanych z klimatem i wydatków związanych z różnorodnością biologiczną oraz w razie konieczności dostosować tę metodę podczas śródkresowej rewizji WRF; zwraca uwagę na potrzebę włączenia do rozporządzeń w sprawie WRF i NGEU zasady „nie szkodzić”; podkreśla ponadto potrzebę stopniowego wycofywania dopłat do paliw kopalnych; wzywa Komisję, aby w przypadku inwestycji rozważyła oparcie się na rozporządzeniu w sprawie systematyki;

16. zdecydowanie popiera wprowadzenie obowiązku uwzględniania aspektu płci i wpływu w aspekcie płci (sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci) zarówno w rozporządzeniu w sprawie WRF, jak i w rozporządzeniu w sprawie NGEU; uważa w związku z tym, że należy szybko przyjąć przejrzystą, kompleksową i sensowną metodę śledzenia oraz w razie konieczności dostosować ją podczas śródkresowej rewizji WRF;

Czwartek, 23 lipca 2020 r.

17. domaga się, aby prawnie wiążąca śródkresowa rewizja WRF weszła w życie najpóźniej do końca 2024 r.; podkreśla, że rewizja tu musi dotyczyć pułapów na okres 2025–2027, redystrybucji środków NGEU, na które nie zaciągnięto zobowiązań i które umorzono, wprowadzenia dodatkowych zasobów własnych i wdrożenia celów w dziedzinie klimatu i różnorodności biologicznej;

18. podkreśla, że przepisy dotyczące elastyczności WRF uzgodnione podczas poprzednich negocjacji w sprawie WRF okazały się kluczowe dla wsparcia władz budżetowych w stawianiu czoła bezprecedensowym i nieprzewidzianym kryzysom w bieżącym okresie; uważa w związku z tym, że przepisy dotyczące elastyczności WRF zaproponowane przez Komisję stanowią absolutne minimum w odniesieniu do następnych WRF, i zamierza prowadzić negocjacje w sprawie dalszych ulepszeń; w tym kontekście sprzeciwia się wszelkim próbom ograniczania i łączenia specjalnych instrumentów WRF, a także stwierdza, że należy je obliczać ponad pułapami WRF w odniesieniu zarówno do środków na zobowiązania, jak i środków na płatności; ponadto nalega, aby pułapy zostały ustalone na poziomie, który pozostawia wystarczające nieprzydzielone marginesy powyżej puli środków na programy;

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz zasada demokracji

19. odnotowuje porozumienie w sprawie całkowitej kwoty NGEU; ubolewa z powodu poważnych cięć komponentów dotacji, które zaburzają równowagę między dotacjami i pożyczkami oraz osłabia wysiłki na rzecz odbudowy gospodarki, w szczególności anulowania innowacyjnych programów, takich jak instrument wsparcia wypłacalności; uważa, że cięcia te zmniejszą potencjał instrumentu i jego transformacyjny wpływ na gospodarkę; ubolewa, że ponownie niektóre państwa członkowskie negocjowały w duchu operacyjnych sald budżetowych, z całkowitym pominięciem ogólnych korzyści wynikających z członkostwa w jednolitym rynku i ogólnie w UE; wzywa Radę, aby uzasadniła drastyczne obniżenie budżetów REACT-EU, programu „Horyzont Europa”, Programu UE dla zdrowia i ISWMR w kontekście pandemii, a także budżetów InvestEU i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w kontekście Zielonego Ładu;

20. wzywa do zapewnienia, aby reformy i inwestycje Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności tworzyły synergię z istniejącymi funduszami i celami UE oraz odzwierciedlały rzeczywistą europejską wartość dodaną i cele długoterminowe;

21. sprzeciwia się stanowisku Rady Europejskiej w sprawie zarządzania Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, które odbiega od metody wspólnotowej i popiera podejście międzyrządowe; uważa, że takie podejście skomplikuje jedynie funkcjonowanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i osłabi jego legalność; przypomina, że Parlament jest jedyną bezpośrednio wybraną instytucją Unii Europejskiej; wzywa do przeprowadzenia demokratycznej i parlamentarnej kontroli ex ante i w związku z tym domaga się, aby Parlament był zaangażowany w akty delegowane, a także w kontrolę ex post, w ramach której zostanie stwierdzone, czy środki udostępnione z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności są dobrze wydatkowane, czy służą interesom obywateli europejskich i Unii Europejskiej, czy stanowią rzeczywistą europejską wartość dodaną i czy wspierają odporność gospodarczą i społeczną; domaga się pełnej przejrzystości wszystkich beneficjentów końcowych; jest głęboko przekonany, że komisarze odpowiedzialni za Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności powinni ponosić pełną odpowiedzialność przed Parlamentem;

22. przypomina, że Parlament sprawuje władzę budżetową wraz z Radą; domaga się w związku z tym pełnego zaangażowania w Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, zgodnie z metodą wspólnotową; domaga się, aby Komisja przedstawiła ukierunkowany przegląd rozporządzenia finansowego i porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami w celu ugruntowania roli władzy budżetowej w odniesieniu do zatwierdzania zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel w ramach rocznej procedury budżetowej;

23. podkreśla, że jasny i realistyczny plan spłaty ma kluczowe znaczenie dla ogólnego sukcesu NGEU i stanowi test wiarygodności dla całej UE; uważa, że spłata zaciągniętego długu nie może odbywać się kosztem przyszłych unijnych budżetów ani przyszłych pokoleń Europejczyków i że powinna rozpocząć się jak najszybciej; apeluje, aby wydatki Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zostały wyraźnie zidentyfikowane jako takie oraz aby podlegały one odpowiednim wymogom przejrzystości, w tym wymogom dotyczącym opublikowania listy beneficjentów końcowych;

24. podkreśla, że wszystkie koszty związane z NGEU (kwota główna i odsetki) należy ująć w budżecie poza pułapami przyjętymi w wieloletnich ramach finansowych;

Siatka bezpieczeństwa dla beneficjentów programów UE lub „plan awaryjny”

25. zwraca uwagę, że jest gotowy do negocjacji od listopada 2018 r. i podkreśla, że nie da się zmusić do zaakceptowania złego porozumienia; oświadcza, że zamierza zaangażować się w konstruktywne negocjacje z Radą w sprawie wszystkich wyżej wymienionych elementów z myślą o udzieleniu zgody na rozporządzenie określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027;

Czwartek, 23 lipca 2020 r.

26. uważa jednak, że wszelkie porozumienie polityczne w sprawie kolejnych WRF należy osiągnąć najpóźniej do końca października, aby nie zagrozić sprawnemu uruchomieniu nowych programów od 1 stycznia 2021 r.; przypomina, że jeśli nowe WRF nie zostaną przyjęte na czas, w art. 312 ust. 4 TFUE przewidziano tymczasowe przedłużenie obowiązywania pułapu i innych przepisów z ostatniego roku obowiązywania obecnych ram; podkreśla, że zarówno z prawnego, jak i politycznego punktu widzenia plan awaryjny dotyczący WRF jest w pełni zgodny z planem odbudowy i przyjęciem programów związanych z nowymi WRF;

o

o o

27. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Radzie Europejskiej i Komisji.
